

Ἡ πεντηκονταετηρίς τοῦ γραμματοσήμου. Τῆ 6 μαΐου συνεπληρώθησαν 50 ἔτη, ἀφ' οὗ ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν τὰ πρῶτα κολλητὰ γραμματόσημα ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνάγομεν τὰς ἐξῆς περὶ τοῦ γραμματοσήμου λεπτομερείας: Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 17 αἰῶνος, ἡ προπληρωμὴ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ἐσημαίνετο ὑπὸ τοῦ ταχυδρομείου τῆς πόλεως τῶν Παρισίων διὰ τῆς φράσεως «Billet de port payé» — τοῦθ' ὅπερ κυρίως δηλοῖ περιφραστικῶς ὅτι καὶ τὸ σημερινὸν γραμματόσημον· ἀλλ' ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ μορφῇ τὸ γραμματόσημον ἐφευρέθη μόλις πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν, ὑπὸ τοῦ Σκώτου βιβλιοπώλου James Chalmers, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα καὶ τὴν βιογραφίαν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ Ε'. Τόμ. τῆς Κλειοῦς.

Πλὴν τῶν ἐν ἔτει 1840 τῇ προτάσει τοῦ Hill εἰσαχθέντων ἐν Ἀγγλίᾳ ταχυδρομικῶν φακέλλων τοῦ ἐνὸς penny ἐν μελανοτυπῇ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Postage One Penny» καὶ τῶν δύο pence μὲ τὴν κυανόχρουν ἐπιγραφὴν «Postage Two pence»: κατεσκευάσθησαν ὀλίγους μῆνας βραδύτερον τὰ πρῶτα κυρίως κολλητὰ γραμματόσημα τοῦ 1 penny (ὑπέρθρα) καὶ τῶν 2 pence (κυανᾶ) μὲ τὴν εἰκόνα τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, ἐτέθησαν δὲ εἰς κυκλοφορίαν τῆ 6 μαΐου 1840.

Τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ γραμματοσήμου ἠκολούθησαν: ἐν ἔτει 1843 ἡ Βρασιλία, ἡ Γενεύη καὶ ἡ Ζυρίχη· τῷ 1845 ἡ Φινλανδία καὶ ἡ πόλις Βάζελ· τῷ 1846 ἡ Βόρειος Ἀμερική· τῷ 1848 ἡ Ρωσία· 1849 ἡ Βαυαρία, τὸ Βέλγιον, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Νέα Μεσημβρινὴ Οὐαλία· 1850 ἡ Ἰσπανία, ἡ Ἀυστρία, ἡ Ἐλβετία, ἡ Πρωσία καὶ τινὰ ἄλλα γερμανικὰ κράτη· 1851 ἡ Δανία, ἡ Σαρδινία, καὶ ἡ Τοσκάνη· τὸ 1852 ἡ Thurn καὶ ἡ ἐν Taxis διοίκησις τῶν ταχυδρομείων, τὸ Λουξεμβούργον, ἡ Ὁλλανδία καὶ τὰ πλεῖστα κρατίδια τῆς Ἰταλίας· 1853 ἡ Πορτογαλία· 1854 ἡ Νορβηγία· 1855 ἡ Σουηδία· 1857 τὸ Μεξικόν· Μετὰ ταῦτα δέ, ἐν ἔτει 1861 ἡ ἠνωμένη Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς· 1863 ἡ Τουρκία· 1871 ἡ Ἰαπωνία. — Κατὰ τὴν ὁσέτασιν τῆς παγκοσμίου τῶν ταχυδρομείων ἐταιρείας τὸ γραμματόσημον ἤτο ἤδη πανταχοῦ εἰσηγμένον.

Τὰ πρῶτα γραμματόσημα τῶν πλείστων κρατῶν εἶναι λιαν ἀτέχνως καὶ ἀπειροκάλως ἐπεξεργασμένα. Ὁτῶ λ. χ. τὰ πρῶτα γραμματόσημα τῆς Περσίας εἶναι ἀληθινὰ μουντζουρώματα, εἰ δὲ χειρότερα εἶναι τὰ γραμματόσημα ἀνεξαρτήτων τινῶν κρατῶν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδῶν. Ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου φαίνεται ἐπενεχθεῖσα μεγάλη βελτίωσις εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν γραμματοσήμων· σήμερον δὲ τὰ νεότερα ἱκανοποιοῦσι καὶ τὴν καλαισθησίαν. Ὁτῶ λ. χ. τὰ γραμματόσημα τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικής, τὰ χαραχθέντα τῷ 1869, τὰ τῆς Ἰσπανίας τοῦ ἔτους 1870—1875, τὰ τῆς Βρασιλίας τοῦ 1878—79 εἶναι ἀληθῆ ἀριστοτεχνήματα.

Ὅπως ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ ἐπεξεργασίᾳ, οὕτω καὶ κατὰ τὰς τὰς ἀποτετυπωμένας εἰκόνας παρουσιάζουσι μεγάλην ποικιλίαν τὰ γραμματόσημα. Ἡ Μεγάλη Βρετανία μὲ τὰς ἀναριθμήτους αὐτῆς ἀποικίας δεικνύει εἰς τὰς πλείστας ἐκδόσεις τῶν γραμματοσήμων τῆς τὴν πάντοτε νεαρὰν κεφαλὴν τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας· ἡ Πρωσία τὴν κεφαλὴν Φρειδεरिकοῦ Γουλιέλμου Δ', ἡ Ἰταλία ἐν τεχνικωτάτῃ ἐπεξεργασίᾳ τοὺς δύο πρῶτους αὐτῆς βασιλεῖς, ἡ Ἀυστρία εἰς διαφόρους ἐκδόσεις τὴν δαφνοστεφῆ κεφαλὴν Φραγκίσκου Ἰωσήφ τοῦ Β'. Καὶ τῆς Γαλλίας ὁ αὐτοκρατορ, κατ' ἀρχὰς ἄνευ στεφάνου εἶτα δὲ ἐστεφανωμένος μὲ δάφνην, ἔχει ἀπαθανατισθῆ εἰς πολλὰς σειρὰς γραμματοσήμων. Πλὴν τῆς εἰκόνης τῶν ἡγεμόνων φέρουσι τὰ γραμματόσημα πολλῶν μοναρχουμένων κρατῶν καὶ τὰ στέμματα τῆς χώρας ἢ τοῦ μοναρχικοῦ οἴκου, τῶν δὲ δημοκρατουμένων καταλλήλους συμβολικὰς εἰκόνας. Ἐν Γερμανίᾳ λ. χ. καὶ Ἀυστρίᾳ ἀντικατέστησε τὴν εἰκόνα τοῦ ἡγεμόνος ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων ἡ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ αἵτου· τὰ ῥωσικὰ γραμματόσημα φέρουσιν ἀνέκαθεν τὸν διπλοῦν αἵτον. Ἡ γαλλικὴ δημοκρατία μετὰ τὴν πᾶσιν τοῦ Ναπολέοντος ἐπανάφερον εἰς τὰ γραμματόσημα τὴν εἰκόνα τῆς θεᾶς Ἐλευθερίας τοῦ 1849 καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὴν τῷ 1876 διὰ τῆς

ἀλληγορικῆς εἰκόνης τῆς Εἰρήνης καὶ τοῦ Ἐμπορίου. Ἡ Αἴγυπτος ἔχει τὰ πανάρχαια αὐτῆς σύμβολα, τὴν Σφύγγα καὶ τὴν πυραμίδα· φοβερὸν εἶνε τὸ βλέμμα τοῦ δράκοντος τῶν γραμματοσήμων τῆς Σινικῆς (Κίνας)· τὰ γραμματόσημα τῆς Γουατεμάλας, κατ' ἀρχὰς μὲν μὲ στέμματα τῆς χώρας εἶτα δὲ μὲ φραιάν γυναικείαν κεφαλὴν κεκοσμημένα, παριστάσι τῶρα ἐναλλάξ ψιττακοὺς καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ προέδρου, τὰ γραμματόσημα τοῦ Ἀργανιστᾶν φέρουσι κεφαλὴν τίγρεως, τὸ αὐτόθι σὴνηδες σύμβολον τῆς ὑψίστης εὐγενείας καὶ τῆς προσωπικῆς ἀνδρείας. Τὴν φραισιότητα, τὴν προσφύεστατα ἀριόζουσαν πρὸς τὸν προορισμὸν τοῦ γραμματοσήμου συμβολικὴν εἰκόνα, ἔχουσι ἀναμφισβητήτως τὰ ἑλληνικὰ γραμματόσημα.

Ἡ γένεσις νέων ἀνεξαρτήτων κρατῶν, ἡ προσάρτησις νέων χωρῶν, ἡ ἀλλαγὴ ἡγεμόνων, ἡ μεταβολὴ πολιτευμάτων, καὶ πλείστοι ἄλλα τὴν τάξιν τῶν καθεστῶτων τροποποιοῦσαι μεταβολαὶ καὶ ἀλλοιώσεις ἀπετύπωσαν προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων τὴν ἐαυτῶν σφραγίδα καὶ συνετέλεσαν σπουδαίως πρὸς τὸν μέγαν αὐτῶν πολλαπλασιασμὸν. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων γερμανικῶν γραμματοσήμων κατοπτρίζεται ἐναργῶς ἡ τότε πολιτικὴ κατάσταση τῆς Γερμανίας. Ἐκάστη τῶν 19 διαφόρων καὶ ἀνεξαρτήτων διοικήσεων τῶν ταχυδρομείων εἶχεν ἴδια γραμματόσημα· ὁ βορειογερμανικὸς σύνδεσμος ἐβελτίωσε τὴν κατάστασιν ἐκείνην τῶν ταχυδρομείων, τέλος δὲ ἀπὸ τοῦ 1871 εἰσῆλθη ἐν μόνον εἶδος γραμματοσήμων μὲ τὸν αὐτοκρατορικὸν αἵτον εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν, ἐκτὸς Βαυαρίας καὶ Βυρτεμβέργου, αἵτινες ἔχουσιν ἰδιαίτερα γραμματόσημα. Ἐν Πρωσίᾳ, τῷ βορειογερμανικῷ Συνδέσμῳ καὶ τῷ γερμανικῷ κράτει ἐξεδόθησαν ἐν συνόλῳ μόνον 119 διάφορα εἶδη γραμματοσήμων, ἐνθ' ἐν Ἰσπανίᾳ τὰ πρῶτα γραμματόσημα τοῦ 1858 φέρουσι τὴν κεφαλὴν τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλης, τοῦ 1869 τὴν εἰκόνα τῆς Ἰσπανίας, τοῦ 1870 τοῦ μονάρχου Ἀραδαίου, εἶτα δὲ τοῦ Δον Κάρλου καὶ τοῦ Ἀλφόνσου XII, τῶρα δὲ οἱ συλλογεῖς περιμένουσιν ἀνυπομόνως καὶ νέαν ἔκδοσιν μὲ τὴν κεφαλὴν τῆς βασιλίσσης Χρηστίνης, ἐν γένει δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858 ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε ἐν Ἰσπανίᾳ 520 διάφορα εἶδη γραμματοσήμων, μὲ διαφόρους εἰκόνας καὶ διάφορα σύμβολα.

Ὁ ἀριθμὸς ὅλων τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ εὑρισκομένων εἰδῶν γραμματοσήμων ἀνέρχεται εἰς 6000, ἐκ τῶν ὁποίων πλεόν τοῦ ἡμίσεως ἀναλογεῖ εἰς Ἑβρώπην. Ἄν ὑπολογίσωμεν καὶ τὰ ἀρχαιότερα, τὰ μὴ κυκλοφοροῦντα πλεόν γραμματόσημα, εὑρίσκομεν ὅτι διὰ τὰ καταρτισθῆ ἔν τελευσιν καὶ πληρῶς λεύκωμα γραμματοσήμων ἀπαιτοῦνται περὶ που 10 000 διάφορα ἀντίτυπα.

Τὰ πλεῖστα γραμματόσημα ἐκπροσωποῦσι μικρὰ ποσὰ χρημάτων (ἀπὸ 3 λεπτῶν ἕως 5 ἢ 6 φράγκων). Ὀλίγα μόνον εἶναι τὰ ἔχοντα μεγάλην ἀξίαν: ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουσι γραμματόσημα τῶν 5 λιρῶν στερλινῶν, ἐν Βορείῳ Ἀμερικῇ τῶν 60 δολλαριῶν (= 300 φράγκ.). Ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ ὑπάρχουσι μάλιστα καὶ τῶν 20 λιρῶν (500 φράγκ.) γραμματόσημα. Τσαρσὴς ἀξίας γραμματόσημα ἀμφιβάλλομεν ἂν εὑρίσκονται εἰς ἰδιωτικὰς συλλογὰς, ἐκτὸς ἴσως ἐν τῇ τοῦ Ρότσηιλδ ἐν Παρισίοις.

Ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἤδη ἤρχισαν νὰ γίνωνται συστηματικῶς συλλογαὶ γραμματοσήμων, ἤδη δὲ ἡ κοινότης τῶν συλλογῶν ἀριθμεῖ ἐν περὶ που ἑκατομμύριον πρόσωπα. Ἡ παροιμία «ἀρχὴ τὸ ἥμισυ τοῦ παντός» δὲν ἰσχύει διόλου εἰς τὰς συλλογὰς γραμματοσήμων, διότι ἐνταῦθα ἡ ἀρχὴ εἶνε εὐκολωτάτη, μόνον δὲ τὸ τέλος εἶνε σχεδὸν ἀκατόρθωτον. Μὲ 10 μόνον φράγκα δύναται τις ν' ἀγοράσῃ 350 διάφορα γραμματόσημα. Ἄν δὲ ὁ συλλογεὺς θέλῃ νὰ διαθέσῃ 300 ἕως 350 φράγκα, εἴμπορεῖ νὰ ἀγοράσῃ 2000 ἢ καὶ περισσότερα ἀντίτυπα. Τότε ὁμοῦ ἀρχίζει πλεόν ἡ δυσκολία τῆς συμπληρώσεως. Τότε δὲ ἐν ἑκάστῳ ἐκ τῶν ἑλλειπόντων γραμματοσήμων ἀπαιτοῦνται μεγάλα ποσὰ. Ὁτῶ λ. χ. τὸ σαπνιώτατον γραμματόσημον τοῦ Μαυρικίου (τοῦ ἔτους 1847, ἐρυθροῦ χρώματος), τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀρχικὴν ἀξίαν τριῶν περὶ που ἑλληνικῶν λεπτῶν, τιμᾶται σήμερον 2000 φράγκων.